

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 149/2010-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ď., S., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 7 Co 306/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Ď. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. marca 2010 doručená sťažnosť J. Ď., S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Žiline (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 7 Co 306/2009.

Zo sťažnosti a z priložených listinných dokladov vyplýva, že 20. októbra 2008 podal sťažovateľ ako žalobca žalobu proti O. o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy

v sume 25 000 Sk spojenú so žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov. V súvislosti s touto požiadavkou poukázal na ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) a tvrdil, že v danom prípade mu prináleží oslobodenie od súdnych poplatkov priamo zo zákona. Uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C 216/2008-67 z 2. novembra 2009 bolo rozhodnuté, že sa sťažovateľovi nepriznáva oslobodenie od súdnych poplatkov. Podľa názoru okresného súdu v danej veci nejde o konanie, ktoré by bolo vecne oslobodené od platenia súdnych poplatkov v zmysle § 4 ods. 1 písm. k) zákona o súdnych poplatkoch. Vzhľadom na to, že sťažovateľ poberá starobný dôchodok v sume 443,60 € a jeho manželka v sume 264,60 €, nie sú dané okolnosti odôvodňujúce oslobodenie od súdnych poplatkov z pohľadu pomerov sťažovateľa. Hoci sťažovateľ mal záväzok voči Krajskému súdu v Bratislave vo výške 116,17 €, tento svoj dlh už ku dňu rozhodnutia vyrovnal. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Tvrdil v ňom, že v danom prípade prichádza do úvahy zákonné oslobodenie od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. j), resp. k) zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorých je od súdneho poplatku oslobodené konanie vo veciach ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, resp. vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym postupom. Okrem toho trval na tom, že okresný súd vôbec nezohľadnil jeho zdravotný stav, ako aj zdravotný stav jeho manželky, ale tiež aj skutočnosť, že za rovnakých podmienok a pomerov bol v iných konaniach, a to či už úplne, alebo aspoň sčasti od súdnych poplatkov oslobodený. Uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Co 306/2009 z 30. decembra 2009 bolo uznesenie okresného súdu č. k. 7 C 216/2008-67 z 2. novembra 2009 potvrdené. Podľa názoru krajského súdu výška starobného dôchodku sťažovateľa a jeho manželky je dohromady 708,20 € mesačne. Príjem manželky je potrebné brať do úvahy z dôvodu, že žije so sťažovateľom v spoločnej domácnosti. Keďže súdny poplatok predstavuje jednorázovú povinnosť účastníka, nemožno na schopnosť účastníka splniť túto povinnosť usudzovať len z pomeru výšky jeho mesačných voľných disponibilných prostriedkov a výšky poplatkovej povinnosti. Inými slovami, účastník môže mesačne voľne disponovať čiastkou nižšou, než je jednorázová poplatková povinnosť, avšak za časové obdobie dlhšie ako jeden mesiac (za predpokladu pravidelného príjmu) zo sumy voľných disponibilných prostriedkov je

možné poplatkovú povinnosť splniť bez následku ohrozenia schopnosti uhrádzať náklady oprávnených životných potrieb. Sťažovateľ nepreukázal také nepriaznivé majetkové a sociálne pomery, ktoré by podmieňovali vyhovieť návrhu a priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Ustanovenie § 4 ods. 1 písm. j) zákona o súdnych poplatkoch sa na túto vec nevzťahuje.

Podľa názoru sťažovateľa treba uznesenia všeobecných súdov považovať za diskrimináciu s poukazom na to, že vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 27 C 364/07 mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 50 %. Všeobecné súdy ďalej vôbec nezohľadnili jeho zdravotný stav a ťaživú sociálnu situáciu. Je presvedčený, že došlo k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Sťažovateľ je presvedčený, že vzhľadom na jeho pomery mu malo byť oslobodenie od súdnych poplatkov priznané.

Podľa názoru ústavného súdu všeobecné súdy rozhodli o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov potom, ako v potrebnom rozsahu zistili jeho osobné, zárobné a majetkové pomery, a to z listinných dôkazov, ktoré sám sťažovateľ či už z vlastnej iniciatívy, alebo na základe vyžiadania okresného súdu predložil. Správnosť týchto zistení sťažovateľ v ničom nespochybňuje.

Za uvedeného stavu nemožno považovať argumentáciu všeobecných súdov ani za arbitrárnú, ale ani za zjavne neodôvodnenú. Preto ani niet dôvodu na to, aby ústavný súd do týchto záverov zasiahol.

Celkom zrejme nezodpovedá skutočnosti tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého za rovnakých okolností mu bolo predtým v inom konaní priznané 50 % oslobodenie od súdnych poplatkov. Ako to totiž vyplýva zo zistení všeobecných súdov, v minulosti sťažovateľ dlhoval Krajskému súdu v Bratislave 116,17 €, avšak tento dlh bol v čase rozhodovania okresného súdu vo veci sp. zn. 7 C 216/2008 už vyrovnaný. Znamená to, že došlo k zmene pomerov v prospech sťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2010